

λανόν και πράσινον, ὁμοῦ καὶ χρυσοῦν, εἶναι τὰ ἐπικρατοῦντα χρώματα ἐπὶ τῶν τοίχων. Τὸ κανονικὸν σχῆμα τῶν ὁδῶν, αἱ πεδιναὶ στέγαι, καὶ τὰ πρὸς καλῶπισμὸν ποικίλα σημεῖα, κάμνουσι τὸ Πεκίνον νὰ φαίνεται ὡς μέγα τι στρατόπεδον. Αἱ ὁδοὶ γέμουσι πάντοτε ἀπὸ ἀνθρώπων, ἐξ αἰτίας μάλιστα τῶν πολυαρίθμων τεχνῶν αἰτινες ἐνεργοῦνται εἰς τὸ ὑπαιθρον. Τὰ πολυάριθμα κινητὰ ἐργαστήρια τῶν χαλκίων, κουρέων, καὶ πεδιλοποιῶν· αἱ σκηναὶ καὶ καλύβαι ὅπου ἐκτίθενται εἰς πώλησιν τέϊ, ὀπῶραι, ὀρύζιον, καὶ ἄλλα βρώσιμα· αἱ ἀγέλαι τῶν ἐκ τῆς Ταρταρίας ἀνθρακοφόρων δρομάδων, καὶ τὰ πλήρη λαχανικῶν χειροκίνητα φορεῖα, μικρὸν τι μόνον διάστημα ἀφίνουσι κενόν.

Τὸ Πεκίνον εἶναι ὀχυρὰ πόλις, κατὰ τὸ Κινικὸν σύστημα. Τείχη περικυκλοῦσιν αὐτὴν, 30 πόδας ὕψηλὰ καὶ 25 παχέα εἰς τὴν βάσιν των, μὲ τετραγωνικοὺς πύργους ἐκ διαλειμμάτων τοποθετημένους. Τὸ αὐτοκρατορικὸν παλάτιον εἶναι περίβολος ἐντὸς τῆς πόλεως, ἐσχηματισμένος ὑπὸ τοῦ καλουμένου Κιτρίνου Τείχους. Τὸ ἐν αὐτῷ διάστημα, ὡς ἐν μίλιον μακρὸν, καὶ ὡς τρία τέταρτα τοῦ μιλίου πλατὺ, εἶναι τεχνητῶς κατασκευασμένον εἰς μίμησιν τῆς ἀγροτικῆς φύσεως. Τὸ δ' ἐξω τῆς πόλεως αὐτοκρατορικὸν παλάτιον παριστάνει τὰ αὐτὰ θεάματα, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἐκτεταμένα, διότι καλύπτει περιοχὴν 100 τετραγωνικῶν μιλίων. Ὁ πληθυσμὸς τοῦ Πεκίνου λέγεται ὅτι ἀναβαίνει εἰς 3,000,000.

ΤΟ ΕΝ ΒΑΚΟΥ ΑΚΟΙΜΗΤΟΝ ΠΥΡ.

Τὸ ἐπὶ τῆς Κασπίας Θαλάσσης μικρὸν ἀκρωτήριο Ἀφερὸν εἶναι ἀπὸ τοὺς πλέον ἀλλοκότους τόπους τῆς γῆς. Κεῖται δὲ εἰς τὴν Γεωργίαν, καὶ πρὶν μὲν ἐλογίζετο τῆς Ἀσίας μέρος· ἀλλ' ἀφοῦ κατέστη Ῥωσικὴ ἐπαρχία, θεωρεῖται ὡς ἀνήκον εἰς τὴν Εὐρώπην. Ἡ ἐπιφάνεια τοῦ ἀκρωτηρίου εἶναι ἄκαρπος, σχεδὸν ἀνυδρος, καὶ πάντῃ ἀδενδρος. Τὸ χῶμα εἶναι ἐμπεπλησμένον ἀπὸ νάφθαν, εὐφλόγιστον ἀσφαλτῶδες ἔλαιον, τὸ ὁποῖον εἰς τινὰ μέρη ἀναβαίνει αὐτόματον εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, καὶ προσέτι εὐρίσκεται σχεδὸν ὅπου καὶ ἂν ἤθελε τις σκάψειν. Πολλαχοῦ ἐξέρχεται ἀπὸ τρύπας τῆς γῆς πάμπλου ἀέριον (gas), ὅμοιον κατὰ τὴν φύσιν μὲ τὸ ἀέριον τῶν ἀνθράκων ἢ τοῦ ἐλαίου· μεταχειρίζονται δ' αὐτὸ οἱ κάτοικοι ὥστε νὰ φωτίζωσι τὰ δωμάτια των, διὰ σωλῆνων αὐτὸ ἄγοντες· καὶ προσέτι ὡς πῦρ, διὰ νὰ μαγειρεύωσι τὰς τροφάς, νὰ θερμαίνωσι τὰς κατοικίας των, καὶ δι' ἄλλα πολλὰ. Ἐχει δὲ τὸ κέντρον τῆς ἐνεργείας τῆς ἡ πυρώδης αὕτη ὕλη πλησίον τῆς κωμοπόλεως Βακοῦς, ἥτις εἶναι ἡ πρωτεύουσα τῆς περιοχῆς.

Οἱ ἀρχαῖοι Πέρσαι ἦσαν πυρολάτρες· ἐπροσκύνουν δὲ τὸν ἥλιον ὡς πηγὴν τοῦ πυρὸς, καὶ διετήρουν ἀκοίμητα πυρὰ ὡς ἀντιπρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὸ διάστημα τῆς ἀπουσίας του. Ἡ πρόδος τῆς Μωαμεθανικῆς θρησκείας ἐσβεσε, κατὰ μέγα μέρος, τὴν πίστιν τῶν

πυρολάτρευτῶν· ἀλλ' εὐρίσκονται ἀκόμη διεσκορπισμένα εἰς τὴν Περσίαν λείψανά τινὰ τῆς ἀρχαίας αἱρέσεως, καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν ὁπαδῶν αὐτῆς κατοικοῦσι πρὸ πολλοῦ εἰς τὰς Ἰνδίας, ἐξαιρέτως εἰς τὴν Βομβαίην, ὅπου συγκροτοῦν εὐπόληπτον καὶ σημαντικὸν μέρος τοῦ πληθυσμοῦ. Εἰς ἀνθρώπους τοῦ τοιοῦτου φρονήματος τὸ ἐν Βακοῦ διηνεκὲς πῦρ ἤθελεν εἶσθαι φυσικὰ ἐλκυστικὸν ἀντικείμενον· ὅθεν καὶ ἐξ ἀρχαιοτάτων χρόνων εὐρίσκομεν ἐκεῖσε κατάστημά των. Περιέφραζαν μὲ ὕψηλὸν τοῖχον τόπον τινὰ, ὅθεν ἐξέρχεται μεγίστη ποσότης ἀερίου, τὸ ὁποῖον ἔχουσι πάντοτε ἀναμμένον. Τὸ μέρος τοῦτο περιέγραφαν διάφοροι περιηγηταί, ἐξ ὧν ὁ ἐσχατος, Ῥῶσος, τοῦ ὁποίου τὸ ἡμερολόγιον ἐξεδόθη τὸ 1833, ἐφθασεν εἰς τὸν τόπον ἐν καιρῷ νυκτός. “Μακρόθεν,” λέγει, “ἰκανὴν ὥραν πρὶν φθάσωμεν, εἶδομεν τὰς φλόγας. Ἦτο δὲ παράξενον θέαμα· κατὰ πρῶτον ἐφάνησαν τέσσαρες κυριώτεραι γλῶσσαι· ὅσον δ' ἐπλησιάζομεν, ἤρχισαν νὰ φαίνωνται ἀρκεταὶ μικρότεραι ἀναβαίνουσαι ἀπὸ τὴν γῆν. Αἱ τέσσαρες γλῶσσαι ἀνέβαινον ὕψηλότατα, καὶ κατεφώτιζον ἅπασαν τὴν περίχωρον, ἥτις εἶναι ἄκαρπος καὶ ἔρημος. Ἐπὶ τέλους, εἶδομεν ὕψηλὸν τοῖχον ἐκ λευκῆς πέτρας, ὑπεράνω τοῦ ὁποίου ἀνέβαινον τέσσαρες μεγάλοι σωλῆνες ὡς καπνοδόχοι· ἀπὸ τοὺς σωλῆνας τούτους ἐξήρχοντο οἱ στύλοι τῆς φλογός, τοὺς ὁποίους πρῶτον εἶδομεν. Εἰς μαγευμένον τι παλάτιον μᾶς ἐφάνη ὅτι πλησιάζομεν.”

Ἀγνοεῖται μὲν ὅποια ἦτον ἡ κατάστασις τοῦ τόπου τούτου εἰς πολλὰ μεμακρυσμένην ἐποχὴν· ἀλλὰ περιγράφει αὐτὸν ὁ Ἀραφ συγγραφεὺς Μασσοῦδης, ὅστις ἤκαζε πρὸ 900 ἐτῶν. Λέγει ὅτι ἀπὸ χωρίον τι ἐν Βακοῦ, ἐμπλεων λευκῆς νάφθης, ἀναβαίνει στήλη φλογός εἰς μέγιστον ὕψος, ὁρατὴ πανταχόθεν 100 παρασάγγας μακράν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ παρασάγγης πρέπει, τὸ ἐλάχιστον, νὰ ὑπερβαίνει ἐν μίλιον, καὶ πιθανῶς τρία ἢ τέσσαρα, ἐμπορεῖ τις εὐλόγως νὰ ὑποπτευθῇ Ἀσιατικὸν ὕψος ὑπερβολῆς, τὸσον εἰς τὸν προηγούμενον ὑπολογισμόν, ὅσον καὶ εἰς τὸν ἐπόμενον, πλὴν ἂν ἔκτοτε ἤλλαξαν μεγάλως τὰ πράγματα.—“Κάμνει κρότον ὡς βροντῆς, καὶ ἀναρρίπτει πυριφλεγεῖς πέτρας ἑωσοῦ δὲν φθάνει ἀνθρώπου ὅμωα.”

Οὐδεὶς Εὐρωπαῖος συγγραφεὺς ἔκαμε μνῆμην τοῦ τόπου τούτου, καθ' ὅσον γνωρίζομεν, ἀρχήτερα τοῦ Ῥώσου περιηγητοῦ Ἀλεξάνδρου Νικιτίν, ὅστις εἶδεν αὐτὸν ἐνῷ ἐπορεύετο εἰς τὰς Ἰνδίας τὸ 1470· λέγει δὲ ἀπλῶς ὅτι εἶδεν εἰς τὴν Βακοῦ τὸ αἰωνίως καίόμενον πῦρ.

Οἱ ἐν Βακοῦ πυρολάτρες διατρίβουν ἐν γένει εἰς τὸ νοσερὸν τοῦτο μέρος πλείοτερον ἢ ὀλιγώτερον χρόνον, κατὰ τὴν θερμότητα τῆς πίστεώς των. Ἡ βραχυτέρα διατριβὴ εἶναι πενταετής· πολλοὶ στέκουν ὀκτῶ ἔτη, ὀλίγοι δὲ τινες, ὡς ἅγιοι θεωρούμενοι, μέχρι θανάτου. Ἐπειδὴ ὁ Ῥῶσος περιηγητὴς καλεῖ αὐτοὺς Ἰνδοὺς, πιθανὸν ὅτι ὅλοι εἶναι ἀπὸ τὰς Ἰνδίας. Ζῶσι δὲ μόνον ἀπὸ λαχανικὰ, τὰ ὁποῖα καλλιεργοῦν ἰδιοχεί-

πως, καὶ πᾶς ἕνας μαγειρεύει καὶ τρώγει τὴν τροφὴν του μόνος εἰς τὸ κελλίον του. Τὰ πρὸς ζωὴν πορίζονται ὡς ἐπιτοπλεῖστον ἀπὸ τὴν ἐλεημοσύνην τῶν ὁμοθρήσκων, ἐξ ὧν εἷς, τώρα διατρίβων εἰς Ἀστραχάν, χορηγεῖ τὸ πλεῖστον μέρος. Πολλάκις στέλλουσι πρὸς αὐτοὺς ἱκανὰ δῶρα καὶ οἱ τὴν Κασπίαν Θάλασσαν περιπλέοντες, ὡς εἶδος ἀνταμοιβῆς διὰ τὴν ἐκ τοῦ πυρὸς ὠφέλειαν τοῦ διατηρουμένου εἰς τὰς προειρημένους τέσσαρας ὑψηλὰς καπνοδόχας, αἵτινες συνιστῶσι καταλλήλοτατον φάρον.

Τὸ ἐνδότερον, ὡς περιγράφει αὐτὸ ὁ περιηγητής μας, φαίνεται ἐκπληκτικώτατον. “Θάμβος,” λέγει, “διήγειρεν ἡ ἐνώπιον ἡμῶν θεά. Εὐρέθημεν εἰς μέγα τετράγωνον φωτεινότητων, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὁποίου εἶδομεν αἰκοδομήν, ἀφ’ ἧς ἐξήρχοντο τέσσαρες μεγάλοι καὶ ὑψηλοὶ σωλῆνες, πῦρ ἐκπέμποντες. Τὸ φῶς τοῦ πυρὸς τοῦ ἐκπλήττει ἐπίσης καὶ θαμβώνει τοὺς νεοφερμένους. Παρὰ τοὺς τοίχους εἶναι τοποθετημένα τὰ κελλία τῶν Ἰνδῶν, ἀφ’ ὧν ἐξήρχοντο εἰς κατόπιν τοῦ ἄλλου μεζώνη μόνον καὶ κεφαλοδέτην. Τὸ μελάγχροινον δέρμα των, ἡ λυτὴ κόμη (διότι πολλῶν οἵτινες δὲν ἐφόρουν κεφαλοδέτην ἐκρέματο ἐν ἀταξίᾳ καδ’ ὅλον αὐτῆς τὸ μήκος) καὶ ἡ τοῦ σώματος ὑπερβολικὴ ἰσχύοντης, ἐπέφερον εἰς ἡμᾶς ἀλλόκοτα αἰσθήματα. Ὁ πρῶτον πλησιάσας προσεκάλεσεν ἡμᾶς νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὸ κελλίον του· μόνα εἰς αὐτὸ ἐπιπλά ἦσαν ἄθλιός τις τάπητες καὶ δύο προχόαι· ἀλλ’ ἐξω τῆς θύρας ἴστατο ῥοδῇ ὠραιότατη. Τὰ πλεῖοτερα τῶν κελλίων ἦσαν μικρά· φλόγες ἀνέβρουν εἰς σχεδὸν ὅλα, εἴτε κατ’ εὐθείαν ἀπὸ τρύπας εἰς τὸ ἔδαφος, εἴτε ἀπὸ πηλίνους σωλῆνας εἰς τὴν γῆν ἐμπεπηγμένους, οἵτινες χρησιμεύουσιν ὡς λύχνου.

Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ περιβόλου εἶναι ὁ τόπος, εἰς τὸν ὁποῖον οἱ ἄνθρωποι οὗτοι καίουσιν τοὺς νεκροὺς των. Εἶναι δὲ σπήλαιον ἐσκαμμένον εἰς τὴν γῆν, ἐξ ἧς περὶ τοῦ τετραγωνικῶν ποδῶν, τριῶν δὲ τὸ βάθος, ἀπὸ μεγάλης πλάκας ἐσκαπασμένον. Ὁ θόλος οὗτος, ὡς πᾶν ἄλλο ἀνοιγμα εἰς τὸ ἔδαφος, γέμει πάντοτε ἀερίου. Ὅταν ἀποθάνῃ Πυρολάτρις, οἱ ἐπιζῶντες ἀλείφουσι με βούτυρον τὸ σῶμά του, καὶ θέτουν αὐτὸ ἐπὶ τοῦ θόλου· ἔπειτα βάλλουσι πῦρ εἰς τὸ ἀέριον, τὸ διὰ μέσου τῶν πλακῶν ἐξερχόμενον, καὶ τὸ σῶμα ταχέως ἀναλίσκεται. Μετὰ ταῦτα, συνάγοντες ἐπιμελῶς ὅλην τὴν τέφραν, ἥτις διὰ τῶν χαραμᾶδων ἔπεσεν ἐντὸς τοῦ θόλου, διασκορπίζουν αὐτὴν εἰς τοὺς ἀνέμους, καὶ οὕτω τελειώνει ἡ ἱεροπραξία.

Τὸ ἀέριον εἶναι τῆς αὐτῆς φύσεως μετὰ τὸ ἐξ ἀνδράκων παραγόμενον, καὶ πρὸς φωτισμὸν τῶν πόλεων ἐν Εὐρώπῃ χρησιμεῖον· καθαρώτερον ὅμως, καθὸ ἄσμον, καὶ μηδεμίαν ἐνόχλησιν φέρον εἰς τὴν ἀναπνοήν. Τὸ χρώμα του εἶναι κιτρινωπὸν λευκόν, καὶ λαμπρότατον· ὅθεν ἀποδεικνύεται ὅτι δὲν εἶναι καθαρὸν ὑδρογόνον, τὸ ὁποῖον ἀνάπτει μετὰ ἀμυδρὰν γαλανὴν φλόγα. Καί· ὁμοῦ ἐκδίδει μεγίστην θερμότητα, ἀρκετὴν ὥστε νὰ καμινέσῃ ἄσβεστον· πολὺ δὲ μεταχειρίζονται αὐτὸ

πρὸς τοῦτο οἱ ἐγγύριοι. Μετὰ κοινὸν αέρα συμμιγνύμενον, ἐπιφέρει ἐκπυρσοκρότησιν. Ἡ πρώτη δ’ ἀνακάλυψις τῆς ιδιότητος ταύτης ἦτο δεινὴ συμφορὰ πρὸς τοὺς ἀθλίους Πυρολάτρεις· ἐγένεν ὑφ’ ἐνὸς αὐτῶν, ὅστις κατὰ τύχην ἀνύψωσε λαμπάδα πλησίον τῆς στέγης τοῦ κελλίου του, ὅπου ἀναβαίνει τὸ ἀέριον διὰ τὴν ἐλαφρότητά του. Μόλις ἤγγιξε τὸ πῦρ, καὶ κρότος δυνατὸς ἠκούσθη, μέγα μέρος τῆς οἰκοδομῆς κατέπεσε, καὶ διάφοροι ἐπληρώθησαν βαρέως. Ἐκτοτε προσέχουσι παρὰ πολὺ μὴν ὑψωθῇ φῶς εἰς τὰ κελλία των, καὶ ἀπέδραμον ἐντρομοὶ ὅποτε εἶδον τὸν Ῥῶσον περιηγητὴν τοῦτο πράττοντα. Εὐχαρίστως ὅμως ἐκτελοῦσι τὸ πείραμα οἰονδήποτε καιρὸν πρὸς διασκέδασιν ξένων, μακρὰν ἀπὸ τὰς κατοικίας των. Ὁ πρὸς τοῦτο ἐκλεγόμενος τόπος εἶναι τὸ φρέαρ, ὅθεν λαμβάνουν ὕδωρ. Συνήθως ἔχουν ἀνεωγμένον τὸ φρέαρ τοῦτο, διὰ νὰ φεύγῃ τὸ ἀέριον· ἀλλ’ ἀφοῦ σκεπᾶσιν αὐτὸ, ἱκανὴ ποσότης ἀναδίδεται εἰς ἱμίσειαν ὥραν, ὥστε συμμιχθεῖσα μετὰ τὸν ἐν αὐτῷ αέρα νὰ ἐπιφέρῃ ἐκπυρσοκρότησιν. Μετὰ τὴν ἀπαιτούμενην λοιπὸν ὥραν ἀφοῦ σκεπασθῇ, ἀφαιροῦσι τὸ κάλυμμα τοῦ φρέατος, καὶ ῥίπτουσι μέσα μίαν χειρὰν ἀναμμένων ἀχύρων. Ὁ κρότος, ὁ ὁποῖος ἀκολουθεῖ, λέγεται ὅτι εἶναι τρομερὸς, καθὼς εὐκόλως δύναται τις νὰ συμπεράνῃ, διότι τὸ πηγάδιον ἔχει 100 ποδῶν βάθος.

Ἐκ τῶν πολλῶν θεωριῶν, καδ’ ἃς ἐξήτησαν νὰ ἐξηγήσωσι τὴν ἐν Βακοῦ γεννωμένην μεγίστην ἀερίου ποσότητα, πιθανωτέρα φαίνεται αὕτη, — ὅτι ἐσωτερικόν τι πῦρ ἀποσυνθέτει τὴν νάφθαν, ἥτις ἀφθόνως ὑπάρχει ἐν τῷ ἔδαφει καὶ ὑπὸ τὸ ἔδαφος. Ὑπάρχουσι πάμπαν πολλαὶ θερμαὶ πηγαί, καὶ εἰς τινὰς χαραμᾶδας τῆς τιτανώδους πέτρας πλησίον τοῦ ἀτελευτήτου πυρὸς τόσον ἰσχυρὰ εἶναι ἡ θερμότης, ὥστε δὲν ἐμπορεῖ τις νὰ βαστάξῃ ἐκεῖ τὴν χεῖρά του. Ὀλόκληρος ἡ περιοχὴ, ὡς καὶ τινες τῶν γειτονικῶν νήσων, ἀδιακόπως ὑπόκειται εἰς λασπώδη ἡφαίστια. Ἐπὶ μιᾷς τῶν νήσων ἐκεῖνων, καλουμένης Νήσου τῶν Χοίρων (Σβινιὸς Ὀστρόβ), ἐναυάγησε τὸ 1826 ὁ κύριος Βατσένκος, Ῥῶσος πρόξενος εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Περσίας. Λέγει δὲ ὅτι ἅπασαν τὴν νήσον καλύπτουσι λασπώδη ἡφαίστια, τὰ ὁποῖα εἶναι μικροὶ σωροὶ ἢ ὀγκώματα εἰς τὸ ἰξῶδες χῶμα, βαθρμηδὸν ἀνυψούμενα μετὰ ἰδιαίτερον τινα θόρυβον ἕως δύο ἢ τρεῖς πόδας· ἔπειτα δ’ ἐκρήγνυνται ὡς φυσαλίδες, ὕδωρ ἀπορρίπτεται, καὶ τὰ πλευρά των πίπτουσι μέσα. Ἐξωθεν φαίνονται ὡς ὑγρὸς πηλὸς, ἐσωτερικῶς δὲ ὡς κεκαυμένοι πλίνθοι· ἡ νάφθα ἀρχίζει νὰ τρέχῃ ἐκ τοῦ ἀνοιγματος εὐθὺς ἀφοῦ τὸ ὕδωρ ἀπορρέυσῃ. Ὅποτεν εἰς σωρὸς γένῃ ἄφαντος, ἄλλος ἀνυψοῦται πλησίον αὐτοῦ, ἀλλ’ ὅχι εἰς τὸν αὐτὸν τόπον, καὶ τοιοῦτοτρόπως ἅπασα ἡ νήσος καλύπτεται· φαίνεται ὡς μέγα χωράφιον ὑπὸ χοίρων ἐσκαλισμένον, ὅθεν καὶ τὸ εἰς αὐτὴν δοθέν ὑπὸ τῶν Ῥώσων ὄνομα. Ὀλόκληρος ἡ ἐπιφάνεια εἶναι μαλακὴ, ἐμπίνει δὲ νερὸν ὡς σπόγγος· μετὰ βροχὴν γίνεται ὡς τέλειος βάλτος, ὅπου δὲν ἐμπορεῖ τις νὰ πατήσῃ.

Τὰ ἡφαίστια τῆς ἡπείρου εἶναι πολὺ μεγαλύτερα, καὶ ἀξιώτερα τοῦ ὀνόματος παρὰ τὰ μικρὰ ἐκεῖνα ὑψώματα ἐπὶ τῆς Σβινοῦ Ὀστρόβ. Ἐνίοτε ἀπορρίπτουσι μεγάλας πέτρας καὶ φλόγας, ὡς καὶ ὕδωρ.

Τὰ κυριώτερα πλοῦτη τοῦ τόπου συνίστανται εἰς τὴν νάφθαν του. Τὸ χρήσιμον τοῦτο ἀσφαλτῶδες ἔλαιον εἶναι δύο εἰδῶν, μέλαν καὶ λευκόν. Τὸ δεύτερον εἶναι τὸ πολυτιμότερον, εἶναι δὲ καὶ πολὺ σπανιώτερον τοῦ ἄλλου· εὐρίσκεται μόνον εἰς ἓνα τόπον, ἐν μίλιον περίπου ἀπὸ τὴν κώμην Σαραχάν, ὅπου συνάγεται εἰς δεκαεξ βόθρους ἢ φρέατα. Τοῦ μέλανος εἶδους ὑπῆρχον τὸ 1833 ἑκατὸν ἑννέα φρέατα εἰς ἐνέργειαν. Καίτοι δὲ μέλαν ὀνομαζόμενον, διαφέρει μ' ὅλον τοῦτο κατὰ τὸ χρῶμα καὶ τὴν ποιότητα, ἄλλο μὲν ὄν παχυλὴ πισσώδης οὐσία, μόνον εἰς τὸ καλαφατίζειν πλοῖα χρησίμος, ἄλλο δὲ καθαρὸν πρασινωπὸν ἔλαιον, χρησιμώτατον εἰς λύχνους. Τὸ χῶμα καὶ ἡ ἄμμος τὰ πλησίον τῶν φρεάτων εὐρισκόμενα τόσον εἶναι ἀπὸ νάφθαν ἐμπεπλησμένα, ὥστε μεταχειρίζονται αὐτὰ ὡς καύσιμον ὕλην, ἀντὶ ἀνθρώπων.

Ἡ νάφθα ἐξαντλεῖται ἀπὸ φρέατα, μιᾶς ἕως δεκαπέντε ὀργυιῶν βάθος ἔχοντα, διὰ κάδων καὶ ἐργατῶν, τοὺς ὁποίους κινοῦσιν ἄνθρωποι ἢ ἵπποι. Σχεδὸν πάντοτε εὐρίσκεται μὲ ὕδωρ συμμεμιγμένη, ἀφ' οὗ διαχωρίζεται ῥιπτομένη εἰς μεγάλους λάγκους κατεσκευασμένους ἐγγὺς τῶν φρεάτων, εἰς τοὺς ὁποίους ἀφίεται ἕως τοῦ ὕδωρ διὰ τῆς ἀνωτέρας εἰδικῆς αὐτοῦ βαρύτητος νὰ κατακάθισι εἰς τὸν πυθμένα. Ἡ νάφθα ἐπομένως συναγομένη χύνεται εἰς μεγάλους ἀσκούς, οἵτινες ἀποτίθενται ἕως νὰ χρειασθῶσι δι' ἐξαγωγὴν ἢ ἀνάλωσιν.

Τῆς μελαίνης νάφθης λογαριάζεται ὅτι παράγονται κατ' ἔτος ὑπὲρ τὰ τρία ἑκατομμύρια ὀκάδων, τῆς δὲ λευκῆς μόνον ὑπὲρ τὰς δέκα χιλιάδας. Ἡ ποσότης ἡ συναγομένη ἐν καιρῷ θερμότητος εἶναι πολὺ μεγαλύτερα τῆς παραγομένης ἐν καιρῷ ψύχους· αὐξάνει δὲ καὶ ὅποταν ὁ ἀνεμος ᾗται νότιος, καὶ ἐλαττοῦται ἂν πνέῃ βορρᾶς· εἶναι δ' ἀξιοπαρατήρητον ὅτι τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀνάδοσιν τοῦ ἀερίου. Περιέργον εἶναι ὅτι, ἂν δὲν κενώνονται συνεχῶς τὰ φρέατα, παύουν ὅλως διόλου τοῦ παράγειν· καὶ δύο δὲ ἡ τρεῖς ἡμέρας ἂν παύσωσι τοῦ ἐργάζεσθαι αὐτὰ, ἀκολουθεῖ ἐλάττωσις ἐπαισθητὴ· μολοντί εἰς τοιαύτας περιστάσεις ὀλίγων ἡμερῶν τακτικὴ ἐργασία ἐπαναφέρει τὴν προτέραν ἀφθονίαν. Αἷτιον τούτου δὲν εἶναι ἄραγε, ὅτι ἀφινόμενη ἐντὸς τοῦ φρέατος ἡ νάφθα, βερενικόνει τρόπον τινὰ τοὺς τοίχους του, καὶ οὕτω φράζει τοὺς πόρους, δι' ὧν ἤθελεν ἐξακολουθεῖν νὰ στραγγίξῃ;

Τὰ φρέατα τῆς νάφθης δουλεύονται ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τῶν κατοίκων τῆς Βαλαχάνης, κώμης μὲ πληθυσμὸν 792 ἀτόμων, ἐξ ὧν οἱ ἄρρενες εἶναι πολὺ ὀλιγώτεροι, μόνον 344, κατὰ συνέπειαν τοῦ νοσηροῦ των ἐπιτηδεύματος. Ἀπασα ἡ λευκὴ νάφθα ἐξάγεται εἰς Ἀστραχάν, ὅπου πωλεῖται περὶ τὰ τέσσαρα χροῖα ἢ ὀκτὶ. Τῆς δὲ μελαίνης νάφθης ἐξάγεται τὸ πλεῖστον μέ-

ρος εἰς τὴν Περσίαν, καὶ μόνον ὡς τετρακόσται χιλιάδες ὀκάδων φυλάττονται εἰς τὴν Γεωργίαν πρὸς ἀνάλωσιν.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΘΕΟΝ.

Τὴν βούλησίν σου εὐλογῶ, Δημιουργέ τοῦ κόσμου!
Τὸ πνεῦμά σου αἰσθάνομαι φωτίζον τὰ ἐντός μου·
Ἀπὸ ἐσέ δὲν κρύπτομαι.
Ἡ ὥρα μου ἐσήμερον· τὰ ἀνομήματά μου
Ἀντὶ τὰ σιγῶν· εἰς ἀπειρά· Υἱὸς σου, Ποιητὰ μου!
Εἰς σέ ἀνακαλύπτομαι.

Σὺ, ὅστις ἐκ τοῦ μηδενὸς ἐξήνεγκες τὴν χτίσιν,
Σὺ, ὅστις τῶν κτισμάτων σου αἰώνια τὴν φύσιν
Ζωοποιεῖς καὶ ὁδηγεῖς,
Εἰς σέ τὰς τελευταίας μου δεήσεις ἀνυψώνων,
Τὰς τελευταίας μου στιγμὰς εἰς σέ ἀφιερώνων,
Τὸν χοῦν ἀφίνω ἐπὶ γῆς.

Ἐλέησον τὰ πταίσματα, δέξαι τὴν προσευχήν μου,
Ἰδέ μου τὴν κατάνυξιν, ἰδέ τὴν συντριβὴν μου,
Τὸ τῶν δακρύων βρεῦμά μου!
Ὡ σὺ, ἀένναος πηγὴ, θθεν ζωὴ ἐκβαίνει,
Ὅπου ὁ σκώληξ-ἄνθρωπος καὶ θνήσκων μεταβαίνει,
Παράλαβε τὸ πνεῦμά μου!

Τοὺς παναγίους νόμους σου οἱ ἥλιοι τελοῦσι·
Τὰ ἀστρα εἰς τὸ νεῦμά σου πιστῶς ὁδοιποροῦσι
Τὴν ἀναλλοίωτον ὁδόν.

Ἡ γιγαντώδης σφύρα σου παντοτεινὰ δουλεύει·
Ἡ κόσμους εἰς τὴν ἄβυσσον ἐκ μηδενὸς χαλκεύει,
Ἡ κόσμους ῥίπτει ἐκποδῶν.

Ἡ ποίησις καὶ μουσικὴ τῶν οὐρανῶν σαλπίζει·
Χορὸς ἀγγέλων φαεινῶν τοὺς ὕμνους σου σκορπίζει
Εἰς τ' ἀχανὲς διάστημα·
Τὴν δόξαν καὶ σοφίαν σου θαυμάζει καὶ δοξάζει,
Τὸ ἅγιόν σου ὄνομα σκιρτᾷ καὶ ἐκθειάζεται
Τὸ πᾶν, τῆς στιγμῆς βλάστημα.

Τὸν ἀναρχον, αἰδίων καὶ ἄσειστόν σου θρόνον
Ἐπὶ πτερύγων ἐστῆσας ἀτελευτήτων χρόνων,
Σκῆπτρον ἀστέρων κρατῶν·
Καὶ τὴν αἰωνιότητα πορφύραν ἐνεδύθης,
Καὶ ἐξ ἡλίων στέφανον λαβὼν περιεβλήθης,
Τὸ ἄπειρον ἰχνηλατῶν.

Σὺ, Πλάστα! ἀπὸ τ' οὐρανοῦ τὸ ὕψιστον σημείον
Τοξεύεις ἐπὶ τῶν σφαιρῶν τὸ βλέμμα σου τὸ θεῖον,
Καὶ εἰς τὰ καταχθόνια
Ἀναταράσσεις τοὺς μογλοὺς, καὶ συγκινεῖς τὸν ἄδην,
Κ' ὑπερμεγέθεις μηχανὰς καινὰς ἐπιτροχάδην
Σφυρηλατεῖς αἰώνια.

Σὺ εἰς τὴν ἄκραν κάθῃσαι τῆς κλίμακος τῶν ὧων,
Εἰς ἣν τὸ ἄτομον πηδῶν τὸν ἄπειρόν σου ὅλον
Κατὰ βαθμοὺς διατρυπᾷ·
Κ' ἐκεῖθεν τὴν περιστέρην ἀκούεις λουομένην,
Καὶ εἰς ἀνθέων κάλυκα τὴν μυῖαν πνιγομένην
Τὰς πτέρυγας τῆς νὰ κτυπᾷ.

Ὡ! εἶθε, εἶθε ν' ἀναβῇ αἰσία κ' ἡ ψυχὴ μου!
Καὶ νὰ σὲ φθάσῃ τρέχουσα ἡ ταπεινὴ εὐχὴ μου
Τὴν νοερὰν σου κλίμακα!
Καὶ περιγυριζόμενος ἀπὸ χοροὺς ἁγίων,
Νὰ εὐδοκήσῃς νὰ γραφῶ εἰς τῶν χρυσῶν βιβλίων
Τὸν ἀφθαρτόν σου πίνακα!